

První semestrální práce z předmětu AN2E

Podstatná součást všech úkolů je přiměřeně podrobný popis, jak jste k výsledkům došli.

1. Pro studenty, kteří měli zkoušku z AN1E za 3, případně se na ni chystají: vyberte si termín, kterého jste se nezúčastnili a vypracujte písemnou práci. body: 10/6/4
2. Pro každou z funkcí f_i řešte rovnici $f_i(x) = y$ s neznámou $x \in \mathbb{R}$ a parametrem $y \in \mathbb{R}$ (samozřejmě součástí řešení je uvedení počtu řešení v závislosti na hodnotě y). Vysvětlete, jak z těchto výsledků určíte obor hodnot funkce f_i a zda je f_i prostá a tento obor hodnot a tuto vlastnost určete.

Poznámka: ve všech semestrálních pracích značí \log přirozený logaritmus.

$$f_1 : x \mapsto \frac{2+\log x}{1-\log x}$$

$$f_2 : x \mapsto \log \frac{2+x}{1-x}$$

$$f_3 : x \mapsto \log(2x - x^2)$$

$$f_4 : x \mapsto 2 \log x - (\log x)^2$$

$$f_5 : x \mapsto 2^{x+1} - 4^x$$

$$f_6 : x \mapsto \log(2^{x+1} - 4^x)$$

$$f_7 : x \mapsto x + \sqrt{1+x^2}$$

body: 14/10/7

NÁPOVĚDA – stručné řešení příkladu pro $f : x \mapsto \log \frac{1-x}{2-x}$:

Rovnici $y = \log \frac{1-x}{2-x}$ řešíme substitucí $y = \log t$, $t = \frac{1-x}{2-x}$.

První rovnice: pro $y \in \mathbb{R}$ jedno řešení $t = \exp y$.

Druhá rovnice: pro $t = 1$ rovnice nemá řešení, pro $t \in \mathbb{R} \setminus \{1\}$ má jedno řešení $x = \frac{1-2t}{1-t}$.

Rovnice $y = f(x)$: pro $y \in \mathbb{R}$ má rovnice tolik řešení, kolik má řešení *druhá* rovnice pro $t = \exp y$; tedy pro $y = 0$ rovnice nemá řešení a pro $y \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$ má rovnice jedno řešení $x = \frac{1-2 \log y}{1-\log y}$.

Obor hodnot H funkce f je množina všech funkčních hodnot $f(x)$, kde x je prvkem definičního oboru D funkce f ;

Formálně zapsáno $H = \{f(x) : x \in D\}$.

Jinak zformulováno: je to množina všech $y \in \mathbb{R}$, pro něž existuje $x \in D$ takové, že $y = f(x)$;

Formálně zapsáno $H = \{y \in \mathbb{R} : (\exists x \in D)(y = f(x))\}$.

Obor hodnot funkce f je tedy množina všech $y \in \mathbb{R}$, takových, že má rovnice $y = f(x)$ alespoň jedno řešení, tedy $H = \mathbb{R} \setminus \{0\}$.

Rovnice $y = f(x)$ má nejvýše jedno řešení pro každé $y \in \mathbb{R}$, a proto je funkce f prostá.

Stručné řešení dalšího příkladu: rovnici $y = \log(x^2 - 6x)$ řešíme substitucí $t = x^2 - 6x$.

Rovnice $y = \log t$: pro $y \in \mathbb{R}$ jedno řešení $t = \exp y$.

Rovnice $t = x^2 - 6x$: pro $t > -9$ má rovnice dvě řešení $x_{1,2} = 3 \pm \sqrt{t + 9}$, pro $t = -9$ má jedno řešení $x = 3$ a pro $t < -9$ rovnice nemá řešení.

Jak určíme počet řešení rovnice $y = \log(x^2 - 6x)$: pro $y \in \mathbb{R}$ si rozepíšeme řešení t_i a ke každému t_i řešení x_{ij} . V našem případě ke každému $y \in \mathbb{R}$ máme jedno $t = \exp y$ a k tomuto t máme nula až dvě řešení x . Nyní je potřeba zjistit, kterým $y \in \mathbb{R}$ odpovídá $t \geq -9$. To zjistíme řešením nerovnic $\exp y \geq -9$ (grafickým nebo početním).

Výsledek: pro $y \in \mathbb{R}$ má rovnice dvě řešení $x_{1,2} = 3 \pm \sqrt{\exp y + 9}$.

Pro funkce f_1 až f_5 postupujte obdobně jako u výše uvedených příkladů, a stejně vlastně i pro f_6 ; u f_7 budete během výpočtu umocňovat, tím vám „přibudou“ řešení, které na konci musíte „zahodit“.

Bonusové příklady:

$$f_8 : x \mapsto x^4 - 2x^2, \quad f_9 : x \mapsto (x^2 - 2x)^2, \quad f_{10} : x \mapsto \frac{2x^2 + 5x + 3}{x+1}.$$